

بررسی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان نسبت به فرآیند انجام پایان نامه

*دکتر گلپر رادافشار (DDS)^۱ - دکتر عبدالرسول سببانی (Ph D)^۲ - دکتر فرشته صادق (DDS)^۱

*نویسنده مسئول: رشت، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دانشکده دندانپزشکی، مرکز تحقیقات دندانپزشکی

پست الکترونیک: golshad@gums.ac.ir

تاریخ دریافت مقاله: ۸۸/۱۲/۱ تاریخ پذیرش: ۸۹/۱/۱۸

چکیده

مقدمه: شناخت دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی در مورد اهداف درس پایان نامه دکتر، چگونگی انتخاب موضوع و استاد راهنما و عقاید آن‌ها در مورد مشکلات روند اجرایی، می‌تواند برنامه‌ریزان آموزشی را در اصلاح و ارتقای کیفیت این فرآیند کمک نماید.

هدف: تعیین دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی در مورد فرآیند انجام پایان نامه تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشگاه علوم پزشکی گیلان

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی-مقطعی، ۱۶۴ نفر از دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی که در دو سال پایانی تحصیل خود بوده یا اخیراً فارغ التحصیل شده بودند، مورد پرسش قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای خوداظهانی متشکل از ۴۵ سؤال بود که روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود. سؤالات درسه حیطه فرآیند انجام پایان نامه، انتخاب موضوع و استاد راهنما طراحی شد. اطلاعات به دست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS بررسی شد. یافته‌های پژوهش به صورت فراوانی نسبی، میانگین و انحراف معیار و آزمون کای دو تحلیل شد.

نتایج: در زمینه فرآیند انجام پایان نامه و موضوع، بیشتر دانشجویان (۶۶/۴٪) در خصوص نیاز به آموزش اصول نگارش و تدوین پایان نامه، راهنمایی برای انتخاب موضوع مناسب (۷۱/۴٪) و دسترسی به منابع و امکانات لازم (۷۶/۲٪) پاسخ موافق دادند. ۶۷٪ دانشجویان به صرف نظر نمودن از نگارش پایان نامه در صورت اختیاری بودن پاسخ مثبت دادند و ۷۱/۴٪ دانشجویان به ثبت نتایج در قالب مقاله گرایش داشتند. مهمترین عامل در انتخاب اساتید راهنما از دیدگاه دانشجویان، نحوه همکاری و دسترسی آسان به استاد بود. در مجموع یک سوم (۳۵/۴٪) دانشجویان سابقه کار پژوهشی داشتند. ۱۲/۹٪ از دانشجویان پزشکی و ۲۲/۵٪ از دانشجویان دندانپزشکی در مجموع از فرآیند انجام پایان نامه رضایت داشته به نحوی که ارتباط بین رشته تحصیلی با رضایت از فرآیند انجام پایان نامه از لحاظ آماری معنی دار بود ($P=0.002$).

نتیجه گیری: این مطالعه اولیه نشان داد که دانشجویان تمایل به کسب اطلاعات در قالب واحد درسی برای آشنایی با اصول نگارش و تدوین پایان نامه و مقالات را دارند. همچنین آموزش اساتید در زمینه مهارت‌های راهنمایی دانشجویان، تشویق دانشجویان به گذراندن کارگاه آموزشی روش تحقیق و تأمین بودجه و امکانات، از جمله اقداماتی است که می‌تواند در بهبود دیدگاه دانشجویان و نیز افزایش کیفیت ارایه واحد درسی پایان نامه ثمربخش باشد.

کلید واژه‌ها: پایان نامه دانشگاهی / پژوهش / دانشجویان پزشکی / دانشجویان دندانپزشکی / نگارش

مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره نوزدهم شماره ۷۴، صفحات: ۸۶-۹۷

مقدمه

همزمان ذهن پویای خود را در عرصه پژوهش فعال نگاه دارند. این چنین تفکر نظام‌مندی نه تنها به اطلاعات علمی نیاز دارد، بلکه بیش از آن زاینده بنیادی شدن و تثبیت جدیدترین ساختارهای پذیرفته شده آموزشی و پژوهشی در ذهن دانشجویان است که مرکز ثقل و هسته اصلی هر نظام

هدف نهایی از ارایه واحدهای درسی دوره دکتری رشته‌های پزشکی و دندانپزشکی، تربیت افرادی است که توانایی بهره‌گیری از اطلاعات موجود، منظم کردن آن‌ها، تجزیه و تحلیل، نتیجه‌گیری و در نهایت اتخاذ تصمیم مناسب و ارایه طرح درمان یا مشاوره مبتنی بر شواهد را داشته باشند و

آموزش عالی را تشکیل می‌دهند. شاید به جرأت بتوان گفت که اصلی‌ترین بستر پژوهش در بعد دانشجویی نگارش پایان‌نامه و در این بستر دانشجوی محوری‌ترین عنصر است (۲ و ۱). پایان‌نامه در حقیقت هم در ارزیابی دانشجویان از خود درباره توانایی‌های ذهنی، مهارت‌های تجربی و بالینی و همچنین میزان بلوغ علمی و منطقی آنان تأثیرگذار بوده و هم مسیری برای یادگیری روش تحقیق و مهارت‌های تحلیل انتقادی مقالات چاپ شده را برای دانشجویان فراهم می‌سازد (۳).

اما با وجود تمام این جذابیت‌ها که در آشنا نمودن اجباری دانشجوی با فرآیند تحقیق وجود دارد، به نظر می‌رسد که موفقیت آن کاملاً وابسته به عواملی همچون کیفیت منابع علمی، همکاری سازمانی، دسترسی به اساتید راهنمای مجرب و فرآیند اجرایی مناسب پایان‌نامه‌ها است (۴). از طرف دیگر ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان نیز از جمله عوامل مهم در توفیق آنان در گذراندن این واحد درسی عنوان شده است (۲) و به دلیل همین تفاوت‌های فردی است که دیدگاه دانشجویان نسبت به نگارش رساله دکترا و چالش‌های برسر راه آن می‌تواند بسیار متفاوت باشد.

با وجود مقالات متعدد در زمینه بررسی ساختار و محتوای پایان‌نامه‌ها در دانشگاه‌های علوم پزشکی داخل کشور، دیدگاه‌های دانشجویان که دریافت‌کنندگان اصلی آموزش عالی هستند، نسبت به این واحد درسی کمتر موضوع پژوهش‌ها بوده است. دهقانی و همکاران (۵) به بررسی عوامل مرتبط با رضایت‌مندی تازه فارغ‌التحصیلان گروه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز از فرآیند انجام پایان‌نامه پرداخته و نشان دادند که برگزاری سمینارهای علمی، حمایت مالی از پژوهشگران و همچنین برقراری جو علمی و پژوهشی در دانشگاه‌ها کمترین نمره رضایت‌مندی دانشجویان را به خود اختصاص داده و به این ترتیب عوامل

بنیادی پژوهش را در زمره اولویت‌های برنامه‌ریزی آموزشی دانستند.

Siemens و همکاران در تحقیق خود نشان دادند که مهم‌ترین موانع از نظر دانشجویان پزشکی سه دانشکده در کانادا، برای شرکت نمودن در پروژه‌های تحقیقاتی شامل زمان، دسترسی به اساتید راهنما، آموزش متدولوژی تحقیق و عدم دریافت بازخورد مناسب از زحمات آن‌ها است (۶). در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان، با سابقه تربیت ۱۳ دوره دانشجوی، در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به نظارت و ارزشیابی دقیق‌تر پایان‌نامه‌ها اعمال شده اما تاکنون در زمینه نگرش دانشجویان (پزشکی یا دندانپزشکی) و ارزیابی دیدگاه‌های آنان نسبت به روند انجام پایان‌نامه، بررسی سازمان یافته‌ای در دانشگاه علوم پزشکی گیلان انجام نشده است. این در حالی است که در دانشکده پزشکی این دانشگاه با سابقه ۲۳ دوره تربیت پزشک عمومی، ارزیابی کمی و کیفی نگارش پایان‌نامه‌ها طی تحقیقاتی به چاپ رسیده است (۷ و ۸). شناخت ذهنیت دانشجویان و طرز تلقی که در مورد اهداف کلی این درس دارند، بدون شک راهنمای مفیدی برای یافتن مشکلات و ریشه‌یابی آن‌ها است. بویژه که نوشتن پایان‌نامه با تمام اهمیتی که در بر دارد، اغلب مایه هراس و دلهره دانشجویان در ترم‌های آخر تحصیلی آن‌هاست. مطالعه کنونی با هدف کمک به شناخت وضع موجود، دیدگاه دانشجویان نسبت به فرآیند انجام پایان‌نامه و ارتباط آن با برخی عوامل دموگرافیک را در سال ۱۳۸۸ بررسی نموده است.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه توصیفی-مقطعی، ۱۶۴ نفر از دانشجویان پزشکی (۹۳ نفر) و دندانپزشکی (۷۱ نفر) دانشگاه علوم پزشکی گیلان به روش نمونه‌گیری در دسترس، وارد پژوهش شدند. جمعیت مورد مطالعه شامل دانشجویانی بود

دیدگاه دانشجویان از آزمون کای دو استفاده شد.

نتایج

از ۱۸۰ پرسشنامه توزیع شده، ۱۶۴ مورد به طور کامل تکمیل و عودت داده شد (۹۱٪). دانشجویان حاضر به همکاری شدند). ۴/۵۲ درصد از پاسخ دهندگان مرد و ۴۷/۶ درصد زن، همچنین ۲۳/۸ درصد آن‌ها متاهل بودند. ۱۳ نفر (۱۳/۸٪) از دانشجویان دندانپزشکی شرکت کننده در پژوهش تکمیلی یا بهداشت کار بودند و یک نفر از دانشجویان پزشکی دوره تکمیلی را می گذرانند. ۲۳/۸ درصد از شرکت کنندگان تازه فارغ التحصیل بودند (۶۱/۵٪ پزشکی و ۵/۳۸٪ دندانپزشکی) و ۷۶/۲ درصد در دو سال پایانی تحصیل قرار داشتند (۵۵/۲٪ پزشکی و ۴۴/۸٪ دندانپزشکی). بین توزیع فراوانی دانش آموختگان و دانشجویان با رشته تحصیلی آنان ارتباط معنی داری وجود نداشت ($P=0/486$) ۴/۳۵٪ دانشجویان در طول تحصیل با خانواده، ۲۳/۲٪ در خوابگاه، و ۴۱/۴٪ در منزل دانشجویی یا اقوام سکونت داشتند.

در مورد گرایش به پژوهش، ۸۴/۸ درصد دانشجویان تمایل به ادامه تحصیل را بیان کردند. درعین حال، تنها یک سوم (۳۵/۴ درصد) آن‌ها سابقه شرکت در حداقل یک کار تحقیقاتی داشتند و ۱۴/۶ درصد آن‌ها در کمیته تحقیقات دانشجویی بودند و نیز سه چهارم آنها (۷۵٪) کارگاه روش تحقیق نگذرانده بودند. بیش از دو برابر دانشجویان استفاده از کتاب‌های مرجع فارسی را به انگلیسی ترجیح داده (۹۷/۷٪ در مقابل ۴۲/۷٪) و بیشتر استفاده کنندگان از مراجع انگلیسی را دانشجویان پزشکی تشکیل می دادند (۶۵/۷٪ در مقابل ۳۴/۳٪) و ۶۸/۸٪ آن‌ها از اینترنت برای جستجوی اطلاعات و متون علمی استفاده می کردند. در مجموع، ارتباط آماری معنی داری بین گرایش به پژوهش و رشته تحصیلی دانشجویان وجود داشت ($P=0/0001$)، به طوری که بیش

که در ۲ سال پایانی تحصیل خود قرار داشتند و همزمان مشغول انجام مراحل مختلف پایان نامه بودند یا به تازگی و در همان سال فارغ التحصیل شده و برای انجام امور فارغ التحصیلی در دانشکده حضور داشتند. دانشجویان تکمیلی و بهداشت کاران دهان و دندان نیز در مطالعه شرکت داده شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای خود ایفا بود که گویه‌های آن بر اساس نظرسنجی از دانشجویان طراحی شد. پرسشنامه حاوی ۵۴ سؤال متشکل از اطلاعات فردی دانشجویان (۹ پرسش)، سؤالات مرتبط با گرایش به پژوهش (۹ پرسش، شامل تمایل به ادامه تحصیل، سابقه کار پژوهشی، استفاده از منابع فارسی و انگلیسی و اینترنت، عضویت در کمیته تحقیقات و شرکت در کارگاه‌های پژوهشی) و نیز سؤالات نگرش سنج در سه حیطه فرآیند انجام پایان نامه (۱۴ پرسش)، موضوع پایان نامه (۱۲ پرسش) و استاد راهنما (۱۰ پرسش) بود. گزینه‌های مربوط به سه حیطه به صورت بسته و در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم در نظر گرفته شد. روایی پرسشنامه با استفاده از نظر ۱۵ نفر از اساتید دانشکده‌های پزشکی و دندانپزشکی مورد تأیید قرار گرفت و پایایی سؤالات در یک مطالعه آزمایشی بر ۲۰ نفر، با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ معادل ۷۸/۰ (حیطه فرآیند ۰/۷۵، موضوع ۰/۷۹ و استاد راهنما ۷۸/۰) تعیین شد. اغلب دانشجویان در پایان کلاس‌های تئوری و پس از دریافت توضیحات کافی در زمینه هدف از انجام تحقیق، طی ۲۰-۱۵ دقیقه اقدام به پرکردن پرسشنامه می کردند. متعاقب جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، داده‌ها در نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۲؟؟؟ وارد شد و یافته‌های پژوهش به صورت فراوانی نسبی برای داده‌های کیفی و شاخص‌های میانگین و انحراف معیار برای داده‌های کمی گزارش شد. برای نشان دادن ارتباط بین متغیرهای دموگرافیک و سایر عوامل مرتبط با نوع

سؤالات مربوط به فرآیند انجام پایان‌نامه در جدول ۱ آورده شده و بیانگر آن است که در مجموع کسب نمره بالاتر از ۱۷ در جلسه دفاع، صرف نظر نمودن از واحد پایان‌نامه در صورت اختیاری بودن و ضروری دانستن مشاوره آماری در زمان نگارش پروپوزال، بیشترین درصد پاسخ‌های موافق را داشته‌است (به ترتیب با ۷۴/۴، ۶۷/۱، و ۷۱/۳ درصد).

از ۲/۳ دانشجویان علاقمند به پژوهش را دانشجویان پزشکی تشکیل می‌دادند (۴/۷۱٪ در مقابل ۲۸/۶٪). مقایسه میانگین ساعات هفتگی درس خواندن دانشجویان نیز نشان داد که اختلاف معنی‌دار آماری بین دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی وجود دارد (به ترتیب $11/21 \pm 4/15$ و $7/43 \pm 7/09$ ، $P < 0.0001$).

توزیع فراوانی پاسخ‌های داده شده توسط دانشجویان به

جدول ۱: توزیع فراوانی نسبی دیدگاه‌های دانشجویان در زمینه فرآیند انجام پایان‌نامه

دیدگاه‌ها	خیلی موافق	موافق	نظری ندارم	مخالف	خیلی مخالف
داشتن اطلاعات کافی در مورد پایان‌نامه در زمان اخذ این واحد	۹/۱	۲۳/۸	۲۰/۷	۳۲/۹	۱۳/۴
داشتن اضطراب و سردرگمی در انتخاب موضوع	۲۵/۶	۳۵/۴	۱۴	۲۰/۷	۴/۳
نقش پایان‌نامه در ایجاد انگیزه برای تحقیق	۴/۹	۲۵	۲۳/۸	۲۳/۲	۲۳/۲
تأثیر پایان‌نامه در فراگیری حرفه‌ای	۶/۱	۲۹/۳	۲۳/۸	۲۲/۶	۱۸/۳
نقش پایان‌نامه در افزایش توان و اطلاعات علمی	۷/۳	۳۶/۶	۱۶/۵	۲۴/۴	۱۵/۲
تأثیر منفی پایان‌نامه در آمادگی برای امتحانات دستیاری	۲۵/۶	۲۶/۸	۲۹/۳	۱۴/۶	۳/۷
نقش پایان‌نامه در ارتقای مهارت‌های حل مسئله	۲/۴	۲۵	۳۳/۵	۲۰/۱	۱۸/۹
اهمیت کسب نمره بالاتر از ۱۷ در جلسه دفاع	۴۰/۹	۳۳/۵	۱۴/۶	۶/۱	۴/۹
لزوم رایحه واحد آشنایی با اصول کلی نگارش و تدوین رساله	۲۱/۳	۴۵/۱	۱۹/۵	۷/۳	۶/۷
ضرورت انجام مشاوره آماری در زمان انتخاب موضوع	۱۸/۳	۵۳	۱۶/۵	۷/۳	۴/۹
تأثیر سمینارها و کنگره های علمی در کمک به انتخاب موضوع	۱۶/۵	۴۳/۹	۲۵/۶	۹/۱	۴/۹
ارجحیت داشتن انتخاب پایان‌نامه مروری بر تحقیقی	۱۸/۳	۲۶/۲	۲۶/۸	۲۴/۴	۴/۳
صرف نظر کردن از واحد پایان‌نامه در صورت اختیاری بودن	۴۰/۹	۲۶/۲	۱۷/۱	۱۴/۶	۱/۲
رضایت کلی از کیفیت و روند انجام پایان‌نامه	۱/۸	۱۵/۲	۳۳/۵	۲۸/۷	۲۰/۷

بود.

برای تعیین ارتباط بین توزیع فراوانی پاسخ‌های داده شده به ۲ سؤال انتخابی از هر یک از سه حیطه با برخی از مشخصات دموگرافی شامل جنسیت، رشته تحصیلی، نوع سهمیه، متوسط ساعت هفتگی مطالعه درسی، گرایش به پژوهش و اشتغال به کار از آزمون کای دو استفاده شد (جدول ۴ و ۵).

با این آزمون مشخص شد که ۱۲/۹٪ از دانشجویان پزشکی در مقابل ۲۲/۵٪ از دانشجویان دندانپزشکی در مجموع از فرآیند انجام پایان‌نامه رضایت داشته و پاسخ موافق یا خیلی موافق به این پرسش داده‌اند، به نحوی که ارتباط بین رشته تحصیلی با رضایت از فرآیند انجام پایان‌نامه از لحاظ آماری معنی‌دار بود ($P=0.002$). ۸/۱۱٪ از دانشجویان پزشکی و ۳۵/۲٪ از دانشجویان دندانپزشکی تمایل به جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه داشتند که ارتباط بین رشته تحصیلی با این عامل معنی‌دار بود ($P=0.001$).

توزیع فراوانی نسبی پاسخ‌های داده شده توسط دانشجویان به سؤالات مربوط به انتخاب موضوع پایان‌نامه و انتخاب استاد راهنما به ترتیب در جداول ۲ و ۳ مشخص شده است. جدول ۲ نشان می‌دهد که بیشترین پاسخ‌های موافق مربوط به دسترسی به منابع و امکانات، کوتاه بودن زمان اجرا و نیاز به متدولوژی آسان و حجم نمونه محدود و بیشترین درصد پاسخ مخالف مربوط به تازگی موضوع تحقیق صرف‌نظر از مشکلات و موانع احتمالی (۳۳/۸ درصد) بوده است.

در زمینه عوامل مرتبط با انتخاب استاد راهنما نیز همان‌گونه که در جدول ۳ آمده، بیشترین پاسخ‌های موافق مربوط به علاقه به استاد راهنما (۷۸/۱٪)، نحوه همکاری و دسترسی آسان به استاد (۸۵/۴٪)، رضایت دانشجویان سال‌های بالاتر از استاد مربوط (۸۱/۷٪) و توان علمی بالای استاد و توجه‌وی به پایان‌نامه به عنوان یک اولویت پژوهشی برای دانشجویان (۷۵/۶٪) و بیشترین درصد پاسخ‌های مخالف مربوط به ارزیابی فعالیت دانشجویی روند انجام پایان‌نامه

جدول ۲: توزیع فراوانی نسبی پاسخ‌های داده شده در زمینه عوامل مرتبط با انتخاب موضوع پایان‌نامه

عوامل	خیلی موافق	موافق	نظری ندارم	مخالف	خیلی مخالف
علاقه به موضوع	۳۱/۷	۲۵	۱۸/۹	۱۲/۲	۱۲/۲
محدود بودن مکان اجرا به محیط تحصیلی	۴۸/۸	۲۲/۶	۱۴/۶	۹/۱	۴/۹
کوتاه بودن زمان به انجام رسانیدن تحقیق	۴۸/۲	۲۲/۶	۲۱/۳	۶/۱	۱/۸
دسترسی به منابع و امکانات لازم	۵۲/۴	۲۳/۸	۱۴/۶	۶/۷	۲/۴
ارتباط موضوع با اولویت‌های پژوهشی	۱۸/۳	۱۵/۲	۲۹/۳	۱۴/۶	۲۲/۶
متدولوژی آسان و حجم نمونه محدود	۴۳/۹	۲۳/۸	۲۴/۴	۳/۴	۳/۷
حداقل نیاز به هزینه	۳۶	۲۲	۲۵/۶	۹/۸	۶/۷
تازگی موضوع	۲۲/۶	۲۲/۶	۲۱/۳	۱۸/۳	۱۵/۲
عدم نیاز به مداخله درمانی یا ویزیت بیمار	۲۷/۴	۱۴/۶	۲۹/۳	۱۶/۵	۱۲/۲
امکان گردآوری اطلاعات از پرونده بیماران	۳۲/۳	۲۲/۶	۲۱/۳	۱۱	۱۲/۸
امکان گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه	۳۶	۱۷/۱	۲۵	۱۲/۸	۹/۱
وجود پایان‌نامه‌های قبلی با عناوین مشابه	۲۷/۴	۱۸/۳	۲۷/۴	۱۳/۴	۱۳/۴

به‌همین ترتیب بین متوسط ساعات مطالعه هفتگی کمتر از ۸ ساعت، با تمایل به جمع‌آوری پرسشنامه‌ای اطلاعات ارتباط معنی‌دار وجود داشت ($P=0/024$). ارتباط یکسانی بین تمایل دانشجویان به وجود عناوین پایان‌نامه‌ای مشابه با موضوع انتخابی خود در دانشکده‌های دیگر با رشته تحصیلی و ساعات مطالعه هفتگی به‌دست آمد. همچنین نشان داده شد که دانشجویان دختر به‌طور معنی‌داری ($P=0.029$) بیش از پسران به راهنمایی استاد و دسترسی سهل و سریع به وی تکیه دارند.

جدول ۳: توزیع فراوانی نسبی پاسخ‌های داده شده در زمینه عوامل مرتبط با انتخاب استاد راهنما

عوامل	خیلی موافق	موافق	نظری ندارم	مخالف	خیلی مخالف
علاقه و احساس راحتی با استاد	۶۰/۴	۱۷/۷	۱۰/۴	۴/۹	۶/۷
رضایت دانشجویان سال بالاتر از استاد مربوط	۵۵/۵	۲۶/۲	۶/۷	۵/۵	۶/۱
دسترسی راحت و سریع به استاد	۶۲/۲	۲۳/۲	۳/۴	۳	۷/۳
سهل‌گیر بودن استاد	۴۸/۲	۲۶/۲	۱۳/۴	۶/۱	۶/۱
ارایه موضوع تحقیق به دانشجو و امکان بهره‌گیری از پرونده‌ها و بیماران وی	۳۹	۳۰/۵	۱۹/۵	۵/۵	۵/۵
توان علمی بالای استاد راهنما و توجه وی به پایان‌نامه به‌عنوان اولویتی تحقیقاتی برای دانشجو	۴۷/۶	۲۸	۱۲/۸	۵/۵	۶/۱
به‌عهده گرفتن مسئولیت نگارش قسمت‌هایی از پایان‌نامه توسط استاد	۴۷/۶	۲۳/۲	۱۴	۷/۹	۷/۳
ارزیابی منظم فعالیت دانشجویی طی مراحل تحقیق	۱۹/۵	۲۶/۲	۳۲/۳	۷/۳	۱۴/۶
ارزیابی فعالیت دانشجو فقط در پایان تحقیق	۲۰/۷	۲۵/۶	۲۷/۴	۱۶/۵	۹/۸
توانایی استاد در چاپ نتایج پایان‌نامه به‌صورت مقاله در مجلات	۴۸/۲	۲۳/۲	۱۵/۲	۴/۹	۸/۵

جدول ۴: توزیع فراوانی پاسخ‌های داده شده در زمینه داشتن اطلاعات کافی در زمینه واحد درسی پایان‌نامه در زمان ارایه این واحد درسی برحسب برخی مشخصات دموگرافی *

برآورد آماري	جمع		مخالف		نظري ندارم		موافق		پاسخدهي	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	گروه	
P=۰/۰۰۲	۱۰۰	۸۶	۵۷	۴۹	۲۲/۱	۱۹	۲۰/۹	۱۸	زن	جنسيت
	۱۰۰	۷۸	۳۴/۶	۳۷	۱۹/۲	۱۵	۴۶/۲	۳۶	مرد	
	۱۰۰	۷۸	۴۶/۳	۷۶	۲۰/۷	۳۴	۳۲/۹	۵۴	جمع	
P=۰/۰۲۹	۱۰۰	۳۰	۳۰	۹	۱۶/۷	۵	۵۳/۳	۱۶	دارند	اشتغال همزمان به کار
	۱۰۰	۱۳۴	۵۰	۶۷	۲۱/۶	۲۹	۲۸/۴	۳۸	ندارند	
	۱۰۰	۷۸	۴۶/۳	۷۶	۲۰/۷	۳۴	۳۲/۹	۵۴	جمع	

* فقط موارد دارای ارتباط معنی‌دار ذکر شده‌اند.

جدول ۵: توزیع فراوانی پاسخ‌های داده شده در زمینه تمایل به چاپ نتایج پایان‌نامه در قالب مقاله بر حسب برخی مشخصات دموگرافی*

برآورد آماری	جمع		موافق		نظری ندارم		مخالف		پاسخ‌دهی	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	گروه	
P=۰/۰۰۲	۱۰۰	۹۳	۷۸/۵	۷۳	۱۴	۱۳	۷/۵	۷	پزشکی	رشته تحصیلی
	۱۰۰	۷۱	۶۲	۴۴	۱۶/۹	۱۲	۲۱/۱	۱۵	دندانپزشکی	
	۱۰۰	۱۶۴	۷۱/۳	۱۱۷	۱۵/۲	۲۵	۱۳/۴	۲۲	جمع	
P=۰/۰۲۹	۱۰۰	۹۳	۶۳/۴	۵۹	۱۷/۲	۱۶	۱۹/۴	۱۸	کمتر از ۸ ساعت	متوسط مطالعه هفتگی
	۱۰۰	۷۱	۸۱/۷	۵۸	۱۲/۷	۹	۵/۶	۴	بیشتر از ۸ ساعت	
	۱۰۰	۱۶۴	۷۱/۳	۱۱۷	۱۵/۲	۲۵	۱۳/۴	۲۲	جمع	
P=۰/۰۰۳	۱۰۰	۷۳	۵۸/۹	۴۳	۲۴/۷	۱۸	۱۶/۴	۱۲	ندارند	انگیزه تحصیلی
	۱۰۰	۹۱	۸۱/۳	۷۴	۷/۷	۷	۱۱	۱۰	دارند	
	۱۰۰	۱۶۴	۷۱/۳	۱۱۷	۱۵/۲	۲۵	۱۳/۴	۲۲	جمع	

*فقط موارد دارای ارتباط معنی‌دار ذکر شده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

خیلی موافق بودند. تنها ۱۷٪ دانشجویان از روند انجام پایان‌نامه رضایت داشتند که این رضایت در بین دانشجویان دندانپزشکی به‌طور معنی‌داری بیشتر از پزشکی بود ($P=۰/۰۰۲$) گرچه دانشجویان به نقش مؤثر پایان‌نامه در افزایش توان و اطلاعات علمی خود با ۴۴٪ پاسخ مثبت اعتقاد داشتند، اکثریت آنها این واحد درسی را مانعی برای پرداختن به امتحان ورودی دستیاری می‌دانستند.

گذراندن پایان‌نامه از جنبه یک وظیفه آموزشی برای دانشجوی در تمام کشورها اجباری نیست. نگارش پایان‌نامه برای دانشجویان پزشکی در انگلیس و گذراندن دوره تحقیقی در استرالیا، آلمان و برخی از دانشکده‌های امریکا اجباری نیست (۱۰ و ۱۱)، در حالی که در نروژ و فنلاند این واحد درسی برای دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی اجباری است (۱۲). با وجود آنکه نشان داده شده، آموزش روش تحقیق و انجام فعالیت‌های پژوهشی، کارآیی آکادمیک افراد و عملکرد بالقوه پژوهشی آنان را به شکل‌های مختلف مانند افزایش مهارت‌های جمع‌آوری اطلاعات و جستجوی متون و آشنایی

در این مطالعه نشان داده شد که ۴۶/۳٪ دانشجویان در زمان ارایه واحد پایان‌نامه، اطلاعات خود را در این زمینه کافی نمی‌دانند که این امر در بین دانشجویان دختر و نیز غیرشاغلین به کار حین تحصیل به‌طور معنی‌داری بیشتر بود (جدول ۴). منطقی است که تصور کنیم اشتغال به کار و نیز مسئولیت‌های همراه آن از تمرکز دانشجو و احاطه وی به امور آموزشی و پژوهشی بکاهد؛ به‌ویژه که پدیده اشتغال اغلب در سال‌های پایانی تحصیل و همزمان با پرداختن به واحد پایان‌نامه بروز می‌نماید و شاید به همین دلیل نیز دانشجویانی که همزمان با تحصیل، به کار اشتغال نداشتند و همچنین دختران که دقت و وسواس بیشتری در امر پژوهش و نگارش پایان‌نامه دارند (۹)، نیاز به آگاهی علمی و اطلاعات بیشتر را ذکر نموده‌اند. در همین ارتباط ۶۶٪ دانشجویان با ارایه واحدی تحت عنوان "اصول کلی نگارش و تدوین رساله دانشجویی" موافق یا خیلی موافق بودند و در مجموع ۱/۶۷ درصد دانشجویان در صورت اختیاری بودن واحد پایان‌نامه، با صرف‌نظر از این واحد درسی موافق و

با روش‌های مختلف پژوهش، ارتقا می‌بخشد (۱۵-۱۳)، اما عده‌ای بر این باورند که اجباری نمودن چنین واحدهای درسی تنها برای آن دسته از دانشجویانی در نظر گرفته شود که پس از فارغ التحصیلی به‌عنوان پژوهشگر و در محیط‌های دانشگاهی جذب بازار کار می‌شوند و سایر دانشجویان درحد فراگیری روش علمی پژوهش و به نوعی به‌شکل اختیاری واحد پایان‌نامه را بگذرانند (۴).

غفورنیا و همکاران (۱۶) در مطالعه خود نشان دادند که ۲۰/۴٪ از دانشجویان ورودی‌های مختلف دندانپزشکی اصفهان حداقل در یک طرح پژوهشی شرکت داشتند و نیز ۴۰/۵٪ در کارگاه روش تحقیق شرکت نموده بودند که این برآوردها در مطالعه حاضر به‌ترتیب ۳۵/۴٪ و ۲۵٪ برای دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی در دو سال پایانی تحصیل به‌دست آمد. علایی و اعظمی نیز نشان دادند که ۵۹/۳٪ از دانشجویان علوم پزشکی ایلام در کارگاه روش تحقیق شرکت نداشتند (۱۷). مطالعه جوادیان در بابل بر ۲۰۰ نفر از دانشجویان رشته پزشکی نشان داد که تنها ۳۳٪ دانشجویان یک کار تحقیقاتی انجام داده بودند که آن هم مربوط به پایان‌نامه‌های آنان بود (۱۸).

انتخاب موضوع پایان‌نامه یکی دیگر از حیطه‌های مورد بررسی در مطالعه ما بود. ۶۱ درصد از پاسخ‌دهندگان اضطراب و سردرگمی در هنگام انتخاب موضوع پایان‌نامه را بیان نمودند. بنا به عقیده (۱۹) Rudd، یک موضوع پژوهشی زمانی برای دانشجو ایده‌آل است که مورد علاقه وی، قابل اجرا در یک محدوده زمانی خاص، کاری اصیل و در عین حال قابلیت حل مسئله را دارا باشد که پیش‌بینی مورد آخر متأسفانه گاهی غیر ممکن است و به همین علت نیز یکی از مشکلات جدی که دانشجویان با آن مواجه می‌شوند، نیاز به تغییر طراحی، جهت یا متدولوژی تحقیق اولیه است. از طرف دیگر (۲۰) Garson معتقد است که یک موضوع خوب

بایستی دارای محتوا بوده و از جنبه عملی یا نظری مسئله مهمی را مطرح نماید. اما از نظر پاسخ‌دهندگان پژوهش ما، دسترسی به منابع و امکانات، علاقه به استاد راهنما در رشته مرتبط با موضوع، کوتاه بودن زمان اجرا، نیاز به متدولوژی آسان با حجم نمونه محدود، همچنین علاقه به موضوع پایان‌نامه به‌ترتیب بیشترین اهمیت را در انتخاب موضوع داشت. در تحقیقی که توسط Isaac و همکارانش انجام شد، مهمترین عامل مرتبط با انتخاب موضوع پایان‌نامه دوره دکترا، علاقه دانشجو به موضوع بود (۲۱). اینکه دانشجو و استاد راهنما هر یک به چه نسبتی در انتخاب موضوع پایان‌نامه به‌طور خاص و فرآیند انجام پایان‌نامه به‌طور کلی نقش و مسئولیت دارند، به نبودن یک دیدگاه مشخص در بین دانشجویان درمورد میزان و چگونگی انتظار آنان از نقش استاد راهنما و مشاورین در فرایند تحقیق و بالعکس بازمی‌گردد. چنانچه هر یک از نقش آفرینان در نگارش پایان‌نامه‌های دانشجویی با وظایف و حوزه عملکرد خویش آشنا باشند، مسلماً این فرآیند بشکلی هدفمند و هدایت شده انجام خواهد گرفت. از جمله عواملی که فرآیند پایان‌نامه نویسی را در اکثر گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های ایران تحت تأثیر قرار داده و گاهی سبب افت کیفیت پایان‌نامه‌ها شده‌اند، می‌توان به مواردی همچون تکراری شدن موضوع اکثر پایان‌نامه‌ها و محدود شدن آن‌ها به بررسی نقش‌ها، رابطه‌ها و....، عدم همکاری سازمان‌ها با دانشگاه و دانشجویان برای انجام تحقیق، دایر شدن مراکز و مؤسساتی که پایان‌نامه‌نویسی می‌کنند، غیراستاندارد بودن معیارهای ارزیابی پایان‌نامه در جلسات دفاع و نیز مجموعه مشکلاتی که دانشجویان در مدیریت پژوهش و زمان‌بندی مناسب، عدم آشنایی با شیوه نگارش و تنظیم رساله داشته به اضافه مسایل شخصی که خارج از چهارچوب پژوهش تأثیرگذار هستند، اشاره نمود (۵، ۱۹ و ۲۴-۲۲).

پایان‌نامه‌های دانشجویی در تحقیقات دانشگاهی تأکید نمود. نتایج تحقیق Cursiefen و همکارانش که در زمینه نقش مشارکت دانشجویان پزشکی یک دانشکده آلمانی در روند تحقیقاتی دانشکده مذکور صورت گرفت، نشان داد که در ۲۸ درصد مقالات چاپ شده توسط این دانشکده، دانشجویان جزء گروه تحقیق بوده و در ۷/۸ آن‌ها نویسنده اصلی مقاله، دانشجو بوده است (۲۶). در مطالعه‌ای که توسط سبحانی و همکاران در سال ۱۳۷۷ در دانشگاه علوم پزشکی گیلان انجام شد، فقط ۱۵/۴٪ پایان‌نامه‌ها بین سال‌های ۷۵-۷۰ از نظر رعایت اصول نگارش علمی در حد عالی بودند (۷). آصف‌زاده در تحقیق مشابهی در سال ۱۳۷۶ در دانشگاه علوم پزشکی قزوین این رقم را معادل ۵/۱۵٪ گزارش نمود (۲۴). در ایران تحقیق جامعی از تعداد مقالات استخراج شده از پایان‌نامه‌ها وجود ندارد، ولی مسلماً بهبود کیفیت نگارش اجزای مختلف پایان‌نامه‌ها به کمک تداوم برگزاری کارگاه‌های روش تحقیق و اجباری نمودن آن‌ها و همچنین آشنا نمودن دانشجویان با شیوه‌های نوین دسترسی به اطلاعات و تأمین امکانات مالی، مکانی و کتابخانه‌ای، تأسیس کمیته پژوهشی دانشجویان و مراکز تحقیقات دندانپزشکی و ایجاد روحیه همدلی بین دانشجویان و استادان سبب می‌شود تا زمینه‌های لازم برای استخراج مقالات از پایان‌نامه‌های دانشجویی بیش از پیش فراهم شود. در تحقیقات انجام شده توسط McAleese و Welsh و نیز Mabrouk و Peters دانشجویان از بین لیستی از ویژگی‌ها برای یک استاد راهنمای ایده‌آل، به این چهار مورد بالاترین امتیاز را دادند: توان علمی، راهنمایی خوب، ایجاد انگیزه در دانشجو و در دسترس بودن که بیشترین امتیاز به دسترسی به استاد اختصاص داشت (۱۹ و ۲۷). در مطالعه حاضر نیز دسترسی راحت به استاد و راهنمایی گرفتن سریع از وی با ۸۵/۴٪ بالاترین درصد پاسخ‌های موافق یا خیلی

در این بررسی همچنین نشان داده شد که دانشجویان دندانپزشکی و آن‌هایی که متوسط ساعات مطالعه هفتگی کمتر از ۸ ساعت دارند، تمایل بیشتر به انتخاب موضوعاتی که به جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای و خواندن پرونده محدود می‌شود و همچنین تمایل بیشتر به وجود پایان‌نامه‌های با عناوین مشابه با موضوع انتخابی خود، در دانشکده‌های دیگر دارند. این امر بر لزوم تشویق و ترغیب دانشجویان دندانپزشکی نسبت به مطالعه هدفمند برای یافتن سؤالات پژوهشی از همان ترم‌های آغازین تحصیل و تعامل و تبادل اطلاعات بین استاد راهنما و دانشجو دلالت دارد. بر اساس مطالعه Kanter هرگاه دانشجویان خود موضوع پژوهش را انتخاب کرده باشند، علاقه بیشتری برای نگارش نشان می‌دهند؛ بهزادی و داورپناه نیز به نتیجه مشابهی دست یافتند (۲۵).

ضمن اینکه ضروری است متولیان امر پژوهش در دانشکده‌های دندانپزشکی، اولویت‌بندی تحقیقات در حوزه علم دندانپزشکی را در زمره اهداف خود قرار دهند، بلکه باید برای آموزش اساتید راهنما در زمینه مهارت‌های راهنمایی برنامه‌ریزی کنند. در بررسی دهقانی، دریافت راهنمایی مفید از استاد راهنما، برای انتخاب موضوع پایان‌نامه، از نظر دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تبریز از جمله مواردی بود که بیشترین نارضایتی را در بین عوامل مربوط به سرپرستی پایان‌نامه به خود اختصاص داد (۵).

در این مطالعه همچنین دانشجویان پزشکی و نیز دانشجویانی با متوسط ساعات مطالعه هفتگی بیشتر از ۸ ساعت و نیز دانشجویانی که دارای گرایش به پژوهش هستند، در انتخاب استاد راهنمای خویش به‌طور معنی‌داری بیشتر به عامل توانایی استاد راهنما در چاپ نتایج پژوهش به‌صورت مقاله، پاسخ موافق و خیلی موافق دادند (جدول ۵). در اینجا بایستی به اهمیت نقش دانشجویان و

اکثر دانشجویان با مشکلاتی در خصوص اصول نگارش و تدوین پایان‌نامه و انتخاب موضوع مناسب روبرو هستند که بدون شک در این باره نمی‌توان نقش هدایت‌گر اساتید راهنما را نادیده گرفت. تمایل به کسب نمره بالا از این واحد درسی صرف نظر از کیفیت ارایه آن، کوتاه بودن زمان اجرا و اتمام کار، توجه بیشتر به متدولوژی آسان و حجم نمونه کم، سهل‌گیر بودن استاد راهنما و امکان جمع‌آوری پرسشنامه‌ای و پرونده‌ای اطلاعات و صرف‌نظر از این واحد درسی چنانچه اختیاری باشد، از جمله دیدگاه‌های منفی‌تر و از طرف دیگر؛ اعتقاد اکثریت به نقش پایان‌نامه در افزایش توان و اطلاعات علمی و حرفه‌ای، ایجاد انگیزه پژوهشی، نیاز به مشاوره آماری در هنگام انتخاب موضوع، تازگی موضوع و تمایل دانشجویان به ثبت نتایج در قالب مقاله از جمله دیدگاه‌های مثبت‌تر دانشجویان در این مطالعه بوده است.

تشکر و قدردانی: نویسندگان مقاله بدین وسیله مراتب تشکر و قدردانی خود را از کارشناس محترم آمار، سرکارخانم زهرا عطرکار روشن، اعلام می‌دارند. مقاله حاضر بر اساس پایان‌نامه دانشجویی خانم فرشته صادق که به راهنمایی نویسنده اول در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان برای دریافت درجه دکترای دندانپزشکی به ثبت رسیده، به نگارش درآمده است.

موافق را به‌همراه داشت. بهزادی و داورپناه نیز در مطالعه خود در دانشگاه فردوسی مشهد نشان دادند که مرتبه علمی استاد راهنما بر میزان رضایت دانشجویان از عملکرد او تأثیر گذار نیست (۲۵). نخستین شرط راهنمایی اثربخش آن است که استاد راهنما خود واجد مهارت‌های لازم پژوهشی همچون انتخاب و اصلاح روش‌های تحقیقاتی، اجرای میدانی یا آزمایشگاهی کار، تحلیل و تفسیر اطلاعات و ارایه نتایج به شکل عملی باشد، این‌ها همان توانایی‌ها و مهارت‌هایی است که دانشجو به کسب آن‌ها نیاز دارد. مدیریت خوب مستلزم چیزی بیش از ارجاع‌دادن دانشجویان به منابع تخصصی است (۱۹).

به‌طورکلی این مطالعه و پژوهش‌های مشابه با محدودیت‌هایی نیز مواجهند، که مهمترین آن عدم وجود پرسشنامه‌هایی استاندارد برای انجام چنین مطالعاتی است که محقق را ناگزیر به استفاده از پرسشنامه‌هایی خود ایفا می‌نماید به نحوی که جمع‌بندی و مقایسه و تعمیم نتایج را با دشواری مواجه می‌سازد. از طرف دیگر بررسی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان نسبت به فرآیند پایان‌نامه نویسی به موارد مهمی نیز اشاره داشت که می‌تواند مورد توجه برنامه‌ریزان، سیاست‌گذاران و متولیان آموزش عالی واقع شود که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

منابع

1. Entwistle N. Research-Based University Teaching: What is it and Could There be an Agreed Basis for It? The Psychology of Education Review 2002; 26 (2):3-9.
2. Emami Meybodi A, Kamali Dehkordi P. Those Involved in Writing University Theses. J Economico-Political Information 2007; 22 (5-6):238-243. [Text in Persian]
3. Lundgren SM, Halvarsson M. Students' Expectations, Concerns and Comprehensions When Writing Theses as Part of Their Education. Nurse Education Today 2009; 29: 527-532.
4. Changiz T, Adibi P, Hosseini M, Tootoonchi M. Supervisors' Attitudes Regarding Problems in Doctoral Thesis Process at Esphahan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2003; 9: 24-32. [Text in Persian]
5. Dehghani G, Sarkhabi YM. Satisfaction of the Students Doing Thesis Process and Its Related Factors in Tabriz University of Medical Sciences.

- Strides in Development of Medical Education 2009; 6(1): 1-9. [Text in Persian]
6. Siemens DR, Punnen S, Wong J, Kanji N. A Survey on the Attitudes towards Research in Medical School. BMC Med Educ 2010; 22(10):4. www.biomedcentral.com/1472-6920/10/4
7. Sobhani A, Pooramezan M, Zaker Naghibi SA. Scientific Writing Evaluation of Medical Students' Research Doctoral Theses. J Guilan University of Med Sciences 1998; 7(25-26): 1-8. [Text in Persian]
8. Mansour-Ghanaei F, Shafaghi A, Mazidi M, et al. Five-Year Evaluation of Medical Students Theses at the Guilan University of Medical Sciences J Guilan University of Med Sciences 1998; 7(25-26): 9-15. [Text in Persian]
9. Rezaeyan M, Salem Z, Dehghan S, et al. Critical Appraisal of the Submitted Theses by Medical Students of Rafsanjan Medical Faculty. Strides in Development of Medical Education 2005; 2(2): 72-79. [Text in Persian]
10. Williams WO. A Survey of Doctorates by Thesis among General Practitioners in British Issues from 1973-1988. Br J Gen Pract 1990; 40(341): 491-4.
11. Diez C, Arkenau C, Meyer-Wentrup F. German Medical Dissertation....Time to Change? Acad Med 2000; 75(8): 861-3.
12. Nieminen P, Sipila K, Takkinen HM, et al. Medical Thesis as Part of the Scientific Training in Basic Medical and Dental Education. BMC Medical Education 2007; 7: 51.
13. Tollan A, Magnus JH. Writing a Scientific Paper as Part of the Medical Curriculum. Med Educ. 1993;27(5): 461-464.
14. Ogunyemi D, Bazargan M, Norris K, et al. The Development of a Mandatory Medical Thesis in an Urban Medical School. Teach Learn Med 2005;17: 363-369.
15. Fishman WH. Student Research Project and Thesis: Should They is a Requirement for Medical School Graduation? Heart Dis 2001; 3(3): 140-144.
16. Ghafournia M, Motamedi S, Yousefian E. Isfahan Dental Student's Knowledge and Attitude about Research. J Esfahan Dental School 2005; 1(3): 31-34. [Text in Persian]
17. Alaie M, Azami A. Students' Attitudes towards Research in Ilam University of Medical Sciences. Ilam University of Medical Sciences Journal 2004; 12(41-42): 39-44. [Text in Persian]
18. Javadian Y. Medical Students' Attitudes towards the Importance of Research. The Journal of Quazvin University of Med Sciences 2002; 6(22): 64-67. [Text in Persian]
19. Brown G, Atkins M. Effective Teaching in Higher Education. 1st Ed. London; Methuen, 1988: 118.
20. Garson GD. Guide to Writing Empirical Papers, Theses, and Dissertations. 1st Ed. New York; Marcel Dekker, Inc, 2002: 1-35.
21. Isaac PD, Koenigskenecht RA, Malaney GD, Karras JE. Factors Related to Doctoral Dissertation topic Selection. Research in Higher Education 1989; 30(4): 357-373.
22. Fallah-Zadeh H, Moheb S, Ezzedini F. Evaluation of Structure and Characteristics of dental graduates theses of Yazd University of Medical Sciences. 2008; 8(1): 154-157. [Text in Persian]
23. Borghaie A, Rabie MR, Estarabadi S, Abtahi A. Structural Evaluation of Medical Theses in Golestan University of Medical Sciences From Year 1996 to 2004. Strides in Development of Medical Education 2007; 4(2): 108-115. [Text in Persian]
24. Asefzadeh S, Akbarshahi S, Hashemi F, Mashatan M. Evaluation of Medical Residency Theses in Quazvin. Journal of Guilan University of Medical Sciences 2008; 17(67): 65-73. [Text in Persian]
25. Behzadi H, Davarpanah MR. Factors Influencing Graduate Students Research Experience in Ferdosi University of Mashhad Studies in Education & Psychology 2009; 10(2): 227-250. [Text in Persian]
26. Cursiefen C, Altunbas A. Contribution of Medical Student Research to the Medline-Index Publication of a German Medical Faculty. Med Educ 1998; 32: 439-40.
27. Mabrouk PA, Peters K. Student Perspectives on Undergraduate Research Experiences in Chemistry and Biology. CUR Quarterly 2000; 21:25-33.

Survey the Attitudes towards Thesis Writing Process among Students of Guilan University of Medical Sciences

*Radafshar G.(D.D.S)¹ - Sobhani A.R.(Ph D)² - Sadegh F..(D.D.S)¹

***Corresponding Address:** Dentistry Research Center, Faculty of Dentistry, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, IRAN

E-mail: golshad@gums.ac.ir

Received: Accepted:

Abstract

Introduction: Determining students' attitudes towards the goals of doctoral dissertation writing, topic selection, choosing the supervisor, and their opinion about problems in conducting a research project, can be helpful in assisting programmers to better reform and improve the quality of this course.

Objective: Survey the attitudes towards thesis writing process among students of guilan university of medical sciences, in the year of 2009.

Materials and Methods: In this descriptive-cross sectional study, 164 medical and dental students who being in the last two years of their education or graduated in recently years, were surveyed. We used a self-made questionnaire comprised of 54 questions, which its validity and reliability were tested prior to initiation of the study. The questions were designed in three bases. Data were analyzed as frequency distribution, mean and standard deviation, and X² test, using SPSS software.

Results: Within the thesis process and topic selection domain, most of the students agreed with the need for learning how to write and collect a thesis (66.4%), guidance in topic selection (71.4%), and access to the resources and facilities (76.2%). Most of the students (76%) responded that they would refuse to write a dissertation if it was elective, and 71.4% were willing to write an article based on their work. Availability of the supervisor had the highest priority for the students, within the domain of supervision. 12.9% of medical and 22.5% of dental students were satisfied from thesis process there was a statistically significant relationship between the field and satisfaction of performance process (P=0.002).

Conclusion: This preliminary research showed that students inquired to learn basics of dissertation and article writing in the form of a credit course. Encouraging students to attend research methodology workshops, teaching supervision skills to the mentors, providing research funds and laboratory equipments has positive influence to attitudes of students and improve the performance of the doctoral dissertation course.

Key words: Attitude/Dissertation, Academic/Research/Student, Dental/Student, Medical

Journal of Guilan University of Medical Sciences, No: 74, Pages: 86-97

1. Dentistry Research Center, Faculty of Dentistry, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, IRAN

2. Vice- Research Councillorship, Guilan University of Medical Sciences, Namjoo Street, Rasht, IRAN